

Oponentský posudek na disertační práci

Název: Political Movements of Dalits in South India. Dalit Movement and Affirmative Action in the Context of Dravidian Politics.
Autor : Mgr. Vlastimil Blecha
Vedoucí práce: PhDr. Stanislava Vavroušková, CSc.
Oponent: Mgr. Pavel Hons, Ph.D.

Vlastimil Blecha se ve své práci soustředí na dopad pozitivní diskriminace a vliv politického hnutí dalitů v konkrétní lokalitě, a to ve dvou vesnicích jihoindického státu Tamilnádu. Jedná se tedy o vhodně zaměřenou případovou studii, která může pomoci osvětlit mnohé konkrétní veličiny a kroky, jež se odehrávají na lokální úrovni, ale jež mohou být klíčem k pochopení širších souvislostí.

V úvodu své práce Blecha nastiňuje politický vývoj v Tamilnádu během 20. století právě s ohledem na mobilizaci nízkých kast, a také představuje nejdůležitější osobnosti a politické dalitské i nedalitské strany. Všimá si, že nejvýznamnější politický představitel dalitů v současnosti Tirumávalavan hojně čerpá a hlásí se k odkazu Perijára, významného myslitele, který sám nebyl původem dalit, ale zcela zásadním způsobem přispěl k formování ideologického rámce drávidského hnutí. Zajímavé, byť skrovné, je také srovnání vlivu Perijára s vlivem největšího dalitského předáka Dr. Ambédkara (s. 45–47).

Těžištěm práce jsou však poznatky, které autor získal během terénního výzkumu prováděném v Tamilnádu v letech 2005 a 2007 zejména ve vesnicích Kíripatti a Álaveli, ale také v několika dalších. Tyto závěry zasazuje od širšího teoretického rámce a uvádí v soulad s poznatky čerpanými ze sekundární literatury. Závěry terénního výzkumu působí přesvědčivým dojmem a přináší některé zajímavé informace, které se jinak v odborné literatuře neobjevují.

Je pozoruhodné, že přestože se jedná o zhruba stejně veliké vesnice s podobným kastovním složením (dle slov autora, s. 130), autor se dobral dosti odlišných závěrů. To vysvětluje ekonomickými, nábožensko-sociálními a politickými faktory. Zde se nabízí otázka, jakou roli sehrálo početní zastoupení dalitů. V jednom směru se totiž tyto dvě vesnice přece jen liší, a to poměrem dalitské a nedalitské populace. Zatímco v případě Álaveli je poměr zhruba vyrovnaný, v případě Kíripatti tvoří dalité pouze zhruba 20–25 % (s. 64) populace. A

právě v této vesnici se dalitům daří prosazovat svá práva mnohem hůře. Ramaiah (2010),¹ autor podobného srovnání dvou vesnic Tamilnádu, vysvětluje velké rozdíly v míře dosažené emancipace především právě početním nepoměrem obou složek obyvatelstva. Bylo by vhodné, aby autor věnoval tomuto aspektu více pozornosti.

V práci se také objevuje několik faktických chyb a formálních nedostatků. Tak například bohyně *ellaiyiṅ ammā* určitě není „matkou všech“ (mother of all, s. 97), a to ani z hlediska gramatiky tamilského jazyka, ani podle lidové etymologie. Od čeho je její jméno odvozeno, je jasné, neboť samotné slovo *ellai* znamená „hranice“ – je to tedy, jak sám autor o kousek výše říká, „guardian deity“ (s. 96). Je otázkou, proč se pustil do takovéto uspěchané etymologie.

Maratha není v žádném případě největší dalitská kasta Maharáštry (s. 26). Autor měl zřejmě na mysli kastu mahárů, ale příslušníci této kasty netvoří základnu organizace *Sambhaji Brigade* (tamtéž). I v tomto případě se jedná o velmi lacinou chybu, nad kterou se nelze než podívat.

Poněkud nejasně působí také dělení tří pohledů na kulturu a hodnoty dalitů. Autor uvádí, že první dva názory *...are opposing each other...*, přičemž ten první definuje kulturu dalitů jako *...radically diverse from high Brahmin culture. ...separate and different from the Sanskritic tradition...*, v rámci kterého *...low castes are seen as unbound by restrictive norms of brahmanic tradition with more natural approach to life* (s. 81, zvýraznění mé).

Druhá skupina názorů nevidí dality pouze jako *... group that is rejected by the high Sanskritic culture...* ale jako *... authors and bearers of their own, original and alternative social and cultural systems. These systems exist in parallel and as an antithesis of the Brahmanical tradition. They see these systems as more egalitarian and less restrictive when compared to „high“ Brahmanical culture* (tamtéž, zvýraznění mé). V čem přesně tedy spočívá onen protiklad? Máme tomu rozumět tak, že v prvním případě pouze autoři nepřipisují dalitům žádnou vlastní kulturu? Jistě by bylo možné definovat tyto tři přístupy lépe.

Je s podivem, kolik udělal autor chyb v prepisech tamilských slov, a to i v případě kastovních názvů, a z hlediska práce dalších důležitých položek. Uvádím jen to nejdůležitější: v původním textu je uvedeno *cīrkali* (s. 12, 59), v Errata je tvar opraven na *cīrkālī*, nicméně správná varianta je *cīrkāḷī*; názvy kast *pallar* (s. 49), *veḷḷāḷar* (s. 53) a *vaṇṇaṇ* (s. 64) přepisujeme jako *pallar*, *veḷḷāḷar* a *vaṇṇāṇ* respektive. Buben parejárů píšeme jako *paraī*, nikoli *pārai* (s. 78), *palaiyakkārar* (s. 90) jako *pālaiyakkārar*, *katavaraiyaṇ* (s. 36) jako *kāttavarāyaṇ*, *iṇam* (s. 70) a od toho odvozené *iṇamdar* (s. 71) jako *iṇām* respektive *iṇāmtār*, *acutam* (s. 82) píšeme jako *acuttam* či *velar* (s. 83) jako *vēlar*.

¹ Toto je jedna z důležitých publikací, které v práci Vlastimila Blechy chybí. Těmi dalšími jsou Arun 2007 a Mendelsohn and Vicziany 1998.

Práce také obsahuje velké množství překlepů a dalších nesrovnalostí, z nichž vybírám jen dva příklady. Jméno známé autorky mnoha publikací o dalitech je Omvedt, nikoli Omwedt (s. 44, 46). Konec věty na straně 31 nedává příliš smysl: *...he was also known to be preferred by the deceased Annadurai also (although?) Annadurai had not formally appointed his successor.*

Celkově obsah práce vypovídá o tom, že doktorand se tématu věnoval a jednotlivé aspekty problematiky promyslel. Na teoretický základ navázal hodnotným terénním výzkumem, jehož výsledky zapracoval do odpovídajícího rámce. Zároveň je však jasné, že práci dokončil „na poslední chvíli“, o čemž svědčí některé ukvapené formulace, velký počet překlepů a také množství nesrovnalostí v prepise. Protože se však jedná většinou o věci formálního charakteru nebo věci, které nejsou přímou náplní práce, doporučuji, aby práce byla přijata k obhajobě. Bylo by také vhodné, aby závěry práce byly publikovány například formou odborného článku v některém anglicky psaném časopise.

V Praze dne 24. 4. 2012

Použitá literatura:

Arun, Joe C.: *Constructing Dalit Identity*. Jaipur: Rawat Publications 2007.

Mendelsohn, Oliver, and Vicziany, Marika: *The Untouchables. Subordination, Poverty and the State in Modern India*. Cambridge: Cambridge University Press 1998.

Ramaiah, A.: Social Democracy in Indian Villages: The Experience of Dalits in Southern Tamilnadu. In Ahmad, Imtiaz and Upadhyay, Shashi, Bhushan (eds.), *Dalit Assertion in Society, Literature and History*. New Delhi: Orient Blackswan Private Limited 2010, s. 41–67.